

ਟੀਪੀਐਸ ਮਾਨ ਜੇ.

ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, - ਮੁਦਈ/ਅਪੀਲੈਂਟ

ਬਨਾਮ

ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਬਚਾਅ ਪੱਖ/ਜਵਾਬਦਾਰ

1985 ਦਾ RSANo. 246

23 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2008

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, **1908**—ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ—ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਸੂਟ — ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਨਾਂ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿਚ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਵੇਕਲੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ—ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੰਪਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪਲੈਨਿਟਿਫ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਹੈ—ਸੰਯੁਕਤ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਕਹੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੇਚ/ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ — ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਨੰਬਰ **11** ਕਿਲਾ ਨੰਬਰ **6(4-0)** ਅਤੇ **7(4-0)** ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨਿਵੇਕਲਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮੁਦਈ ਦਾ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਟੁਕੜੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਨਾਮ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ।

(ਪਰਾ **15**)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਸੀ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ

ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਉਕਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ/ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬੇਸ਼ਕ, ਵੰਡ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੋਧਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 16 ਅਤੇ 17)

ਅਸ਼ਵਨੀ ਚੋਪੜਾ, ਰਜਨੀਸ਼ ਚੌਹਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਐਸ.ਸੀ ਖੁੰਗਰ, ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ.

ਟੀਪੀਐਸ ਮਾਨ, ਜੇ.

(1) ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 30 ਦਸੰਬਰ, 1980 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 12 ਅਕਤੂਬਰ, 1983 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਦਿਅਕ ਸਬ-ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 10 ਦਸੰਬਰ 1984 ਨੂੰ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਿਆਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ 12% ਸਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ 6,000। ਉਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(2) ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 30 ਦਸੰਬਰ, 1980 ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ 8 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ- ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਜੋ 30 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 1980 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ 8,000 ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਮਿਲੀ। ਬਿਆਨੇ ਵਜੋਂ 6,000 ਰੁਪਏ। 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ,

1981. ਮੁਦਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਅਤੇ **28** ਦਸੰਬਰ, **1981** ਨੂੰ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਪਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸਨੇ ਵਿਕਰੀ-ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(3) ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ-ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮਿਤੀ **30** ਦਸੰਬਰ, **1980** ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਸੀ। **15,000** ਤੋਂ ਰੁ. **16,000** ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੱਲਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। **8,000** ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ. **3,000** ਬਿਆਨੇ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ **8** ਜਨਵਰੀ, **1982** ਨੂੰ ਮੌਰਟਗੇਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ **5,000** ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਉਹ ਸਬ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਪਰ ਮੁਦਈ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਸੀ ਪਰ ਮੁਦਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸਦੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਇਸਦੀ ਕਾਬਜ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੁਸਲਿਮ ਨੰਬਰ **11** ਦੇ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ **6** ਅਤੇ **7** ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਸੀ।

(4) ਸਿੱਖੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ:-

1. ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ **30** ਦਸੰਬਰ, **1980** ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ?
ਓ.ਪੀ.ਪੀ
2. ਕੀ ਮੁਦਈ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਹੈ?
ਓ.ਪੀ.ਪੀ
3. ਕੀ ਪਲੇਅ ਆਈ ਇੰਟਿਫ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?
ਓ.ਪੀ.ਪੀ
4. ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ **3** ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। **6,000**? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
5. ਕੀ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
6. ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੇ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕੇ ਪਤਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗਲਤ. ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ

7. ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਖਾਸ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ
8. ਰਾਹਤ.

(5) ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਖੁਦ **PW1** ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ, **PW2** ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲਾਈ, **PW3** ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, **PW4** ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ **PW5** ਹੰਸ ਰਾਜ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ **DW1** ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ **DW2** ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, **DW3** ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ **DW4** ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ।

(6) ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ-ਮੁਦਾਇਕ ਨੇ **30** ਦਸੰਬਰ, **1980** ਨੂੰ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਹ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ **11** ਮੁਸਤਿਲ, ਕਿਲਾ ਨੰਬਰ **6 (4-0)** ਅਤੇ ਕਿਲਾ ਨੰਬਰ **6 (4-0)** ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ **8** ਕਨਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। **7(4-0)**। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ **8** ਕਨਾਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ **4** ਕਨਾਲ ਖੇਤਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਬਿਆਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(7) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਬਿਆਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ **4** ਕਨਾਲ ਰਕਬਾ, **2** ਕਿੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ **4** ਕਨਾਲਾਂ ਦੇ ਉਕਤ **2** ਟੁਕੜੇ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ਮਾਂਬੰਦੀ ਸਾਬਕਾ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੀ.ਆਈ., ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ **57** ਕਨਾਲ **15** ਮਰਲੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਰਕਬੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ **7** ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ

ਮੁਦਾਲਾ ਖਾਸ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ-ਮੁਦਾਇਕ ਕਿਲਾ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 7 ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਦੋ ਕਿੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਤੋਂ 4 ਕਨਾਲਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀਆਂ।

(8) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿਚਲੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਕਿੱਲਿਆਂ ਨੰ: 6 ਅਤੇ 7 ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ-ਮੁਦਾਇਕ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 4 ਕਨਾਲਾਂ, ਹਰ ਇਕ ਤੋਂ ਅਤੇ ਹੱਦਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਲਈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀ, ਇਸਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(9) ਮੈਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(10) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਨ:-

1. ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਸਰੂਪ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
2. ਕੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਹੈ ਜੋ ਵੰਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਕਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ/ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?
3. ਕੀ ਹੈਥਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ 2 ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਰਲੇਖ: **of the transfer or rand 1** ਵੇਚਣ/ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵੇਚਣ/ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੈ?

4. ਕੀ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਏ ਬਿਨਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ?
5. ਕੀ ਮੁਦਈ/ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 6 ਵਿੱਚੋਂ 4 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 7 ਵਿੱਚੋਂ 4 ਕਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?
6. ਕੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ/ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾ-ਪੜ੍ਹਨ/ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(11) ਮਿਤੀ 30 ਦਸੰਬਰ, 1980 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ-ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ 10,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 8,000 ਉਸ ਨੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਮਸਤਲ ਨੰਬਰ 11 ਕਿਲਾ ਨੰ: 6 (4 0) ਅਤੇ 7 (4-0) ਕੁੱਲ ਰਕਬਾ 8 ਕਨਾਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਵੇਚਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮਾਨ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਦਈ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਬਜ਼ਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

(12) ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 7 ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਖਾਸ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੱਖੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਮਾਂਬੰਦੀ ਐਕਸ. pl ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ-ਮੁਦਾਇਕ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੂਜੇ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਖਸਰਾ-ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਸਾਬਕਾ. ਪੀ. 6 ਨੇ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ-ਮੁਦਾਇਕ ਦੇ ਕਿਲਾ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 7 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੋਣ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਖਾਸ ਕਿੱਲਾ ਨੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 7 'ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਹੋਰ

ਦੇ ਕਿੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖਾਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ

ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਬਿਆਨੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(13) ਭਰਤੂ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਸਰੂਪ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਬੈਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਇੰਪਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅੰਸ਼ਿਕ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਖਾਸ ਖਸਰਾ-ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਨੰਬਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਕੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅੰਸ਼ਿਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਜਾਂ ਖਾਸ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰਾਂ ਵਾਲਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਿੱਸਾ।

(14) ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਆਪਣੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ।

(15) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ **LRs** ਦੁਆਰਾ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਨਾਮ ਨਵਾਬ ਮੁਹੰਮਦ ਇਫਤਿਖਾਰ ਅਲੀ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹੇਂਦਰ ਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਸਟੀਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸਹੀ ਖੇਤਰ, ਨਾ ਹੀ ਸੀਮਾਵਾਂ, ਨਾ ਹੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਇਹ ਮਾਪਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਣਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਸਤਿਲ ਨੰਬਰ **11**, ਕਿਲਾ ਨੰਬਰ **6(4-0)** ਅਤੇ **7(4)** ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। **-0)** ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ.

- (2) **2007(4) PLR 99**
- (3) **1982 PLJ 386**
- (4) **2004(3) PLR 684**

ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਨਾਮ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ।

(16) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਵੇਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਸੀ, ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ-ਮੁਦਾਇਕ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਣੇ ਵੱਖਰੇ ਤੱਥ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

(17) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਭਰਤੂ ਦੇ ਕੇਸ (*ਸੁਪਰਾ*) ਵਿੱਚ ਫੁਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਉਕਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੇਚਣ/ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬੇਸ਼ਕ, ਵੰਡ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(18) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬੱਗਾ ਸਿੰਘ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਰੁੱਧ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ-ਮੁਦਈ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ